

Uchwała Nr XXII/137/2013 z dnia 21 sierpnia 2013 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata
2013-2015**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594), art. 179 ust. 2 w związku z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.) - Rada Gminy, działając na wniosek Wójta Gminy Żyrzyn uchwała, co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żyrzyn.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do uchwały Nr XXII/137/2013
Rady Gminy Żyrzyn
z dnia 21 sierpnia 2013r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE ŻYRZYN
NA LATA 2013 – 2015**

I. WPROWADZENIE

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone jest opieką i ma możliwość zaspakajania swoich potrzeb. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie, w systemie cenionych wartości, na pierwszym planie jest szczęście i dobro dziecka, które daje równocześnie szczęście rodzicielskie i małżeńskie. Niestety nie wszystkie rodziny realizują swoje funkcje w takim stopniu, by dzieci mogły się w nich prawidłowo rozwijać i czuć się szczęśliwe. W wielu dysfunkcyjnych rodzinach występują problemy, które zakłócają ich funkcjonowanie i są szczególnie groźne dla dziecka, jego rozwoju psychosomatycznego i wychowania. Problemy te mogą być skutkiem czynników zewnętrznych (np. ciężka choroba, bezrobocie bądź spadek dochodów, wzrost kosztów utrzymania). Problemy te mogą wynikać także z czynników odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny (np. nałogi, przestępczość, przemoc, zaniedbywanie obowiązków).

Jednak jedynie prawidłowo funkcjonująca rodzina może umożliwić dziecku pomyślny rozwój. W przypadku występowania jakichkolwiek dysfunkcji w rodzinie, dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Obowiązek wspierania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych jest zespołem planowanych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Żyrzyn na lata 2013 – 2015 jest strategicznym dokumentem Gminy Żyrzyn, opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Został on utworzony w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej(Dz. U. z 2013 r. poz.135 i poz.154)., obowiązującej od 01.01.2012r.Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy do zadań własnych Gminy(art.176pkt.1 w/w ustawy) .

Podstawą działań ujętych w programie jest:

- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r.,
- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r.,
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r.,
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r.

Program nawiązuje do Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Żyrzyn opracowanej na lata 2008 – 2015,Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie i Gminnego Programu

Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodziny na terenie Gminy Żyrzyn

Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Żyrzynie,
- Urząd Gminy Żyrzyn,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie,
- Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym,
- Dzielnicowi Komisariatu Policji w Kurowie,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żyrzynie,
- Placówki oświatowe z terenu gminy Żyrzyn ,
- Parafie (Żyrzyn, Osiny, Parafianka).

II. ODBIORCY PROGRAMU

Rodziny z terenu Gminy Żyrzyn przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych ,dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem.

III. DIAGNOZA

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych na temat osób i rodzin objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej na terenie Gminy Żyrzyn.

Tabela nr 1. Tabela diagnostyczna

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Liczba mieszkańców ogółem	6 733	6 713	6 683
Liczba kobiet	3 418	3 398	3 374
Liczba mężczyzn	3 315	3 315	3 309
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	304	222	225
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ogółem	123	129	139
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	460	494	508

Oprac. źródło własne

Gmina Żyrzyn liczy 6 683 mieszkańców, z czego 3 374 to kobiety, a 3 309 to mężczyźni (wg stanu na dzień 31.12.2012r.). W 2012 roku pomocy udzielono 225 osobom w 139 rodzinach. Jak przedstawia powyższa tabela, liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2011 roku spadła w stosunku do 2010 roku, jednak w porównaniu roku 2011 z 2012 rokiem, liczba osób i rodzin, którym została udzielona pomoc wzrosła. Głównym powodem przyznania pomocy było bezrobocie, które również ma tendencję wzrastającą w stosunku do poprzedniego roku. Powody ubiegania się o pomoc przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2. Przyczyny przyznawania pomocy

Występujący problem / Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Bezrobocie	60	60	69
Ubóstwo	71	61	60
Potrzeba ochrony macierzyństwa	39	43	50
W TYM WIELODZIETNOŚĆ	20	20	24
Niepełnosprawność	40	45	46
Długotrwała lub ciężka choroba	23	23	21
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	8	9	13
W TYM RODZINY NIEPEŁNE	6	6	7
Alkoholizm	13	7	9
Przemoc w rodzinie	3	1	2

Oprac. źródło własne

Jak ukazuje powyższa tabela bezrobocie oraz ubóstwo od kilku lat są dominującymi czynnikami przyznania pomocy. Niski poziom wykształcenia, brak dodatkowych kwalifikacji, ograniczona liczba miejsc pracy oraz uzależnienia powodują, iż osoby objęte pomocą to przede wszystkim ludzie pozostający bez pracy i żyjące w ubóstwie. Również rodzin, w których występuje potrzeba ochrony macierzyństwa oraz niepełnosprawność z każdym rokiem przybywa.

Tabela poniżej przedstawia typy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Żyrzyn.

Tabela nr 3. Typy rodzin objętych pomocą w 2012r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
RODZINY OGÓŁEM:	147	547
W tym rodziny objęte wyłącznie pomocą w postaci pracy socjalnej	8	39
Liczba osób:		
1	26	26
2	15	30
3	24	72
4	33	132
5	28	140
6 i więcej	31	147
W tym rodziny z dziećmi: ogółem	84	404
O liczbie dzieci:		
1	27	109
2	31	130
3	14	76
4	5	32
5	7	57
6	0	0
7 i więcej	0	0

Oprac. źródło własne

Zgodnie z powyższymi danymi najliczniejszą grupę, którym udzielono wsparcia w 2012 roku, stanowiły rodziny czteroosobowe. Spośród 147 rodzin objętych pomocą, 84 rodziny, to te posiadające co najmniej jedno dziecko. Najwięcej było rodzin z dwójką dzieci. Z kolei najliczniejsze rodziny korzystające z pomocy, to rodziny z maksymalnie pięciorgiem dzieci.

Tabela nr 4. Typy rodzin niepełnych objętych pomocą w 2012r.

RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM:	16	67
O liczbie dzieci		
1	4	15
2	8	31
3	4	21
4 i więcej	0	0

Oprac. źródło własne

Liczba rodzin niepełnych objętych pomocą w 2012r. wynosi 16, z czego najwięcej były to rodziny z dwójką dzieci.

Z danych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach wynika, że na dzień 15.04.2013r.. z terenu Gminy Żyrzyn przebywa czworo dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej

z tego :dwoje z nich przebywa w dwóch rodzinach zastępczych niezawodowych , jedno w rodzinie zastępczej spokrewnionej ,oraz jedno w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Puławach.

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny Programu:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cel szczegółowy 1:

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka poprzez realizację następujących zadań:

ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ
1) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim,	- liczba i forma udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą,
2) objęcie programem dożywianie potrzebujących dzieci,	- liczba dzieci korzystających z posiłków,
3) organizowanie wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia,	- formy wypoczynku, - liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku,
4) objęcie pomocą materialną uczniów przyznawaną w formie stypendiów socjalnych,	- liczba przyznanych stypendiów,
5) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych (m.. In. kontakt z punktem szczepień, lekarzem rodzinnym),	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem,
6) zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy,	- liczba osób (dorośli i dzieci),
7) współfinansowanie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej.	- liczba dzieci przebywających w poszczególnych ośrodkach, - wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach.

Oprac. źródło własne

Cel szczegółowy 2:

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez realizację następujących zadań:

ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ
1)zapewnienie opieki asystenta rodziny, rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,	- liczba asystentów pracujących na rzecz rodzin, - liczba rodzin, którym przydzielono asystenta,
2) umożliwienie podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez asystentów rodziny	- liczba szkoleń i warsztatów, - liczba uczestników,
3) informowanie o miejscach, w których można uzyskać poradnictwo specjalistyczne,	- liczba przekazów informujących o miejscach pomocy,
4) umożliwienie dostępu do aktywizacji zawodowej i społecznej poprzez uczestnictwo członków rodziny w projekcie „Nowe kwalifikacje – szansą umożliwiającą integrację zawodową i społeczną w Gminie Żyrzyn” realizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie, współfinansowanym z EFS POKL,	- liczba osób i rodzin objętych projektem,
5) monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych oraz monitorowanie terapii rodziców,	- liczba rodzin objętych monitorowaniem,
6) umożliwienie funkcjonowania na terenie gminy rodzin wspierających oraz finansowanie szkoleń dla tych rodzin,	- liczba rodzin wspierających, - liczba szkoleń dla rodzin wspierających,
7)finansowanie kosztów pomocy, o której mowa w art.29 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające,	- wysokość środków przeznaczonych na pomoc, o której mowa w art.29 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające,
8)systematyczne monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień lub długotrwała choroba, poprzez:	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitoringiem i procedurami..

<ul style="list-style-type: none"> - wypracowanie procedur służących wyłonieniu środowisk wymagających szczególnego nadzoru, - wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny - podsumowanie i analizę efektów pracy z rodziną.	
---	--

V. Oczekiwane rezultaty

1. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny biologicznej.
2. Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny.
3. Ograniczenie patologii społecznej.
4. Poprawa bezpieczeństwa dziecka i rodziny.
5. Pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania.
6. Odbudowa rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.
7. Połączenie działań różnych grup społecznych, instytucji.

VI. Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2013 – 2015

VII . Podmioty odpowiedzialne za realizację programu

Realizacja programu odbywać się będzie na zasadach współdziałania Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie z:

- Urzędem Gminy w Żyrzynie,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Żyrzynie,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żyrzynie,
- Placówkami oświatowymi z terenu Gminy Żyrzyn,
- Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Żyrzynie,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Puławach,
- Kuratorami sądowymi Sądu Rejonowego w Puławach,
- Dzielnicy Komisariatu Policji w Kurowie,
- Psychologami i pedagogami szkolnymi,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Puławach,
- Poradnią Terapii Uzależnień w Puławach.

VIII. Źródła finansowania zadań programu

Gminny Program Wspierania Rodziny będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Żyrzyn, oraz środków budżetu państwa(programy rządowe).

IX. Monitorowanie

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrzynie.

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Żyrzyn sprawozdania z realizacji programu, sporządzonego przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrzynie na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.